

Sadržaj

1. Osnovni pojmovi.....	8
Osnovne jednačine	8
Komponente i Omov zakon.....	9
Mehanika	18
Snaga.....	22
2. Komponente energetske elektronike i gradivi blokovi	25
Aktivne komponente	25
Modeli napajanja (spuštač ili podizač napona)	37
Kontrola faze	41
Invertori (pretvarači jednosmernog u naizmenični napon).....	43
3. Motori	46
Osnovni principi - elektromagnetski efekat.....	46
DC motor	46
Osnovne jednačine DC motora.....	48
4. Regulatori jednosmernih elektromotora (DC drives)	70
DC regulator.....	72
Trofazni regulisani ispravljač	77
Obrtanje unapred i unazad, rad u motornom i generatorskom režimu	82
DC regulatori - praktični dizajn	87
5. AC Drives - Frekventni regulatori (invertori).....	94
Uvod	94
Inverter promenljivog napona i učestanosti.....	95
Metode modulacije.....	99
Promena smeru obrtanja i regeneracija.....	107
6. Kontrola regulatora i zaštitni sistemi	112
Napajanje	113
Ulazi i izlazi	113
Centralna procesorska jedinica.....	120
Kontrola u zatvorenoj i otvorenoj petlji	125
Regulator i zaštita motora.....	134

7. Frekventni regulatori, konstrukcija i upravljanje (AC drive) ..	139
Uvod	139
Inteligentna kola - ASIC	140
Elektronika ASIC-a	144
Ispravljač i komponente DC linka	155
Gubici i efikasnost	156
Zaštita i filtracija.....	157
8. Osobine, funkcije i žargon	164
Uvod	164
Izbor i podešavanja - Parametri i programiranje.....	164
Osnovne osobine i funkcije	165
Neke korisne osobine.....	178
Napredne karakteristike	183
Karakteristike za pumpe i ventilatore	191
9. Primena frekventnih regulatora (AC drives)	194
Ventilatori i pumpe.....	194
Rukovanje materijalom.....	205
Aplikacije u mašinama.....	211
10. EMC, harmonici i instalacija	215
Elektromagnetna kompatibilnost (EMC).....	215
Harmonici	225
Instalacija.....	228
11. Šta je sledeće	231
Rastuće tržište	231
Izmena tehnologija.....	231
Uticaj na rast i razvoj regulatora.....	233
Zaključna razmišljanja.....	235

Uvod

Knjiga nije o teoriji pogona i energetskej elektronici. Nije o složenim topologijama, kontrolnim algoritmima i kriterijumima stabilnosti.

Više je o stvarnom svetu inženjera, korisnika pobuda i pogona elektromotora naizmjenične struje (AC drives). Samo nekolicini ljudi je potrebno da razume složenost simulacije motora, ali ogromna većina želi samo da razume osnovne principe dizajna i rada "AC pogona" (regulator, frekventni regulator) i kako se koriste u stvarnom svetu industrije.

Knjiga je namenjena njima i kolegama koje se bave istim tehnikama, na primer kontrolom kvaliteta u šećerani, ili samo žele da znaju kako funkcioniše oprema sa kojom rade. Trebalo bi da je zanimljiva inženjerima automatike i programerima koji bi trebalo da razumeju mogućnosti i ograničenja jednostavnih AC pogona. Nadam se da će se dopasti onima koje zanima kako industrija koristi komponente i sisteme energetske elektronike da bi proizvela stvari koje su nam potrebne (ili mislimo da su nam potrebne) po ceni i kvalitetu koji očekujemo.

AC pogoni su trenutno dominantni u opštim industrijskim primenama pa se knjiga fokusira na jednostavne aplikacije pogona sa kojima se susreće većina inženjera. Ukoliko želite da razumete kako rade pogoni i motori kao ventilatori ili konvejeri, ova knjiga će vam pomoći; ukoliko želite da projektujete fabriku koja pravi aluminijumsku foliju, pogledajte nešto drugo.

Elektronika se često opisuje kao nešto što je složeno i što se brzo menja. U stvari, ako izbacimo mećavu patenata i istraživačkih radova koji se objavljuju svakog meseca, i pogledamo na proizvode koji su komercijalno dostupni videćemo osnovne komponente i kola u napajanjima i pogonima koja se nisu menjala godinama. Menjala se cena, dimenzije i efikasnost komponenti kao i složenost kontrolnog softvera koji se u celosti poboljšao, kao i povećanu pouzdanost i fleksibilnost svih elektronskih sistema. Uz široku primenu projektovanja uz pomoć računara, unapređena su i pakovanja i hlađenje uređaja.

Kao posledica imamo modernu industrijsku elektroniku koja je manja, niže cene, i mnogo više prilagodljiva nego stara oprema dok je još uvek možemo prepoznati - u najmanju ruku vidljive komponente - što se tiče autora kao projektanta prethodne generacije.

Korisnici pogona bi trebalo da razumeju osnovne principe kako rade, ali je još važnije za njih da razumeju kako se oprema koristi i kakve koristi ima korisnik.

Važan deo knjige je zato opis funkcija i primena pogona, i kako reaguju sa ostalom opremom u fabrici. Spisak aplikacija nije potpun, već samo ilustruje najčešću upotrebu opreme. Na primer AC pogoni se koriste kod opreme za trenazu konja, na ringšpilima, u đakuziju. Ipak opis primena u konvejerima, drobilicama i ventilatorima su od veće koristi inženjerima iako nisu tako zabavni.

U knjigu sam uključio opis osnovnih komponenti koje se koriste u pogonima. Sa naročitim osvrtom na praktične aspekte njihove instalacije u industrijskoj opremi. Ovo je važno ukoliko želite samo da razumete šta se može dogoditi ako se kondenzator osuši ili se kalem zasiti. Ova oprema neizbežno reaguje sa sistemima energetske elektronike i mora zato da bude u najmanju ruku prepoznatljiva za bilo kog inženjera na licu mesta.

Na kraju, matematiku sam minimizovao. Osnovna razumevanja teorije mehanike i elektrike se podrazumevaju a osnovno znanje o monofaznim i trofaznim sistemima naizmenične struje bi bilo vrlo korisno.

Knjiga je pisana iz evropske perspektive koja radi sa učestanosti od 50Hz. U većini slučajeva se može koristiti 60Hz bez značajnih gubitaka, a gde to nije slučaj objašnjena je razlika.

Uživajte!